

Sisällys

Vuorovaikutusraportin sisältö	3
1. Aluesuunnitelman eteneminen	4
2. Aloitus	6
2.1 Aloitusvaiheen vuorovaikutus	6
2.2 Yhteenveto tuloksista.....	6
3. Luonnos	7
3.1 Luonnosvaiheen vuorovaikutus	7
3.2 Yhteenveto luonnosvaiheessa saadusta palautteesta	8
3.2.1 Asukastilaisuudet.....	8
3.2.2 Verkkokomentointi	9
3.2.3 Muu palaute	9
3.3 Vastineet luonnosvaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin	9
4. Suunnitelma	17
4.1 Suunnitelman valmistuminen.....	17
4.2 Yhteenveto suunnitelmasta saaduista kommenteista	17
4.3 Vastineet suunnitelmavaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin	17
LIITTEET	18

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenveto aluesuunnitelman valmisteluajana saadusta palautteesta sekä vastineet palautteisiin aihepiireittäin. Vuorovaikutuksen eri vaiheiden menetelmät ja kuvaukset sekä muut tarkemmat aineistot ovat raportin liitteinä.

Helsinkiläisiä, Herttoniemen alueen asukkaita ja alueen sidosryhmiä osallistettiin Herttoniemen aluesuunnitelman laatimisen suunnittelutyön useassa eri vaiheissa. Aluesuunnittelun aloitusvaiheen kaupunkilaisille suunnattu verkkokysely toteutettiin kevään 2018 aikaa Herttoniemen kaupunginosavision työn yhteydessä. Kyselyn tulokset kuvasivat Herttoniemen alueen asukkaiden tärkeinä kokemia kohteita, käytetyimpiä reittejä sekä kohteita, jotka kaipaisivat kunnostusta. Vastaajien suosikkipaikat painottuvat Länsi-Herttoniemen viheralueille, Herttoniemen kartanopuistoon ja Herttoniemenrannan ranta-alueelle. Metsäiset alueet korostuivat merkinnöissä. Edellä mainitut kohteet olivat vastaajien mielestä myös maisemallisesti ja näkymän kannalta tärkeitä paikkoja.

Aluesuunnitelman luonnosvaiheessa Herttoniemen alueella järjestettiin kaksi avointa asukastilaisuutta. Tilaisuudessa kerättiin osallistujilta palautetta Herttoniemen alueen puistoihin, reitistön kuntoon ja luontoon liittyen. Puistojen ja reitistöjen kohdalla kartoitettiin mm. puistojen kunnostus- ja korjaustarpeita, sekä saatiin tietoa siitä miksi ja mitä puistoja alueella mieluiten käytetään. Luontokohteisiin liittyen saatiin tietoa alueista ja kohteista, joilla mieluiten liikutaan ja tietoa siitä, miten asukkaat haluisivat alueen luontoa hoidettavan.

Verkkokyselyn ja luonnosvaiheen asukastilaisuuksien kautta saatiin tärkeää tietoa ja käyttäjänäkökulmaa investointihankkeiden kohteiden valintaan. Viheralueiden runsas määrä ja niiden monipuolisuus olivat asukkaiden mielestä tärkeitä alueen ominaisuuksia, joita tulisi edelleen vaalia. Viheralueilla erityisesti jalankulku- ja pyöräilyreittien kehittäminen turvallisina, viihtyisinä ja eri käyttäjäryhmät huomioiden nousi esille asukasmielipiteissä.

Täydentyä suunnitelman KerroKantasi-verkkokyselyn jälkeen 2020...

1. Aluesuunnitelman eteneminen

Aloitus

- Aluesuunnitelman laatiminen on käynnistetty vuonna 2018
- Aluesuunnitelman aineistona hyödynnettiin keväällä 2018 toteutetun Herttoniemen kaupunginosavisio-verkkokyselyn tuloksia. Kaikille avoin karttapohjainen kysely oli avoinna 13.3 – 11.4.2018.
- Suunnittelun alkamisesta tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Luonnos

- Aluesuunnitelman luonnosvaiheessa järjestettiin kaksi kaikille avointa työpajamuotoista asukastilaisuutta 27.11.2018 Porolahden peruskoululla ja 29.11.2018 Herttoniemenrannan ala-asteen koululla. Työpajassa oli mahdollista jättää kommentteja ja keskustella Herttoniemen alueen luontoarvoista, puistoista sekä katujen ja reitistön tilasta.
- Luonnos oli nähtävänä ja kommentoitavana aluesuunnitelman verkkosivuilla sekä KerroKantasi-palvelussa aikavälillä 10.9.-9.10.2019.
- Asukastilaisuuksista ja suunnitelmaluonnoksen nähtävillä olosta tiedotettiin kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Alueen asukkaille lähetettiin myös postitse kutsu asukastilaisuuksiin.

Suunnitelma

- Vuorovaikutuksen kautta saadun palautteen perusteella päivitetty aluesuunnitelma laitetaan nähtäville arviolta keväällä 2020.
- Suunnitelman nähtävillä olosta tiedotetaan kaupungin verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.
- Viimeistelty aluesuunnitelma esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle arviolta syksyllä 2020.

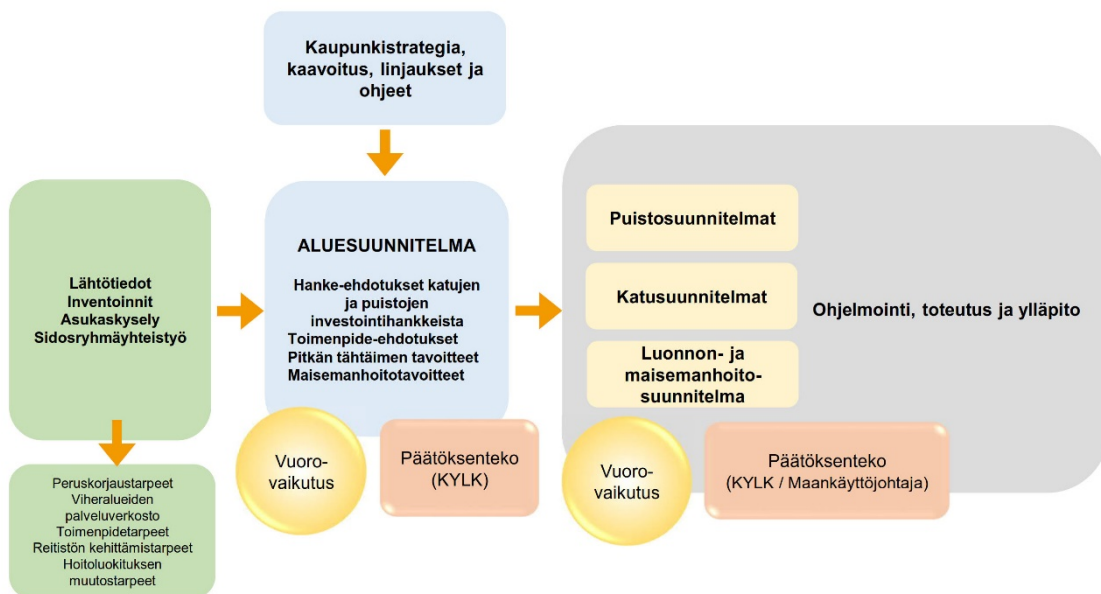
Hyväksyminen

- Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee ja hyväksyy aluesuunnitelman ohjeellisenä noudatettavaksi
- Aluesuunnitelman valmistelun aikana saatuihin palautteisiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy aluesuunnitelman verkkosivuilta

Seuraavat vaiheet

- Aluesuunnitelman valmistuttua hankkeet ja luonnon- ja maisemanhoidon suunnittelu etenevät toteutustason suunnitteluun
 - Luonnon- ja maisemanhoidon kuviokohtainen suunnittelu
 - Katu- ja puistosuunnitelmat

2. Aloitukset

2.1 Aloituskuvauksen vuorovaikutus

Aluesuunnitelman aineistona hyödynnettiin keväällä 2018 toteutetun Herttoniemen kaupunginosavisio-verkkokyselyn tuloksia. Kaikille avoin karttapohjainen kysely oli avoinna 13.3 – 11.4.2018. Verkkokysely toteutettiin Mapita Oy:n Maptionnaire-palvelulla. Verkkokyselyyn osallistui 2 122 vastaajaa, jotka jättivät kartalle yhteensä 15 367 merkintää.

Kyselyllä kartoitettiin asukkaiden ja alueen muiden käyttäjien mielipiteitä ja ehdotuksia Herttoniemen alueen katu- ja viheralueiden hoidon ja kunnostuksen sekä yleisen turvallisuuden ja viihtyvyyden parantamiseksi. Vastauksista saatiin tietoa ympäristön ja palvelujen puutteista, mutta myös alueen vahvuuksista. Kyselyn tulokset olivat arvokasta lähtötietoa aluesuunnitelman laadinnassa ja hankekohteiden määrittelyssä.

Verkkokyselyn menetelmä ja kyselyssä saadut tarkemmat tulokset on esitetty raportin liitteenä (Liite 1).

2.2 Yhteenveto tuloksista

Keväällä 2018 toteutetun verkkokyselyn tulokset piirtävät kuvan Herttoniemen alueen asukkaiden tärkeinä kokemista kohteista, käytetyistä reiteistä sekä kohteista, jotka kaipaisivat kunnostusta. Verkkokyselyn kaikkien vastaajaikäryhmien yhteiset suosikkipaikat painottuvat Länsi-Herttoniemen viheralueille, Herttoniemen kartanopuistoon ja Herttoniemenrannan ranta-alueelle. Metsäiset alueet korostuivat merkinnöissä. Edellä mainitut kohteet olivat vastaajien mielestä myös maisemallisesti ja näköympäristön kannalta tärkeitä paikkoja, lisäksi Majavatien pään Majavakallio ja sen eteläpuoliset kallioalueet saivat paljon merkintöjä.

Suosituimpia reittejä ovat Herttoniemenrannan ja Porolahdenpuiston läpi kulkeva kävelyn ja pyöräilyn reitti aina Itäväylältä Marjaniemeen asti ja Hiihtomäentie Herttoniemen metroasemalta Länsi-Herttoniemen läpi pohjoiseen. Suositut kävelyreitit polveilevat alueella laajempaan verkostona, pyöräilyreittien seurattessa rantaa ja Hiihtomäentietä.

Tärkeäksi koetut viheralueet sijoittuvat samoihin kohteisiin, lisäksi myös Roihuvuoren metsäalueet ja Kirsikkapuisto. Eniten merkintöjä sijoittui Länsi-Herttoniemen selänmetsään, Herttoniemen kartanopuistoon, Möylän metsään ja Viikki-Vanhankaupunginlahti-alueelle. Tärkeinä pidettiin ennen kaikkea omia lähiviheralueita.

Tärkeitä kohtaamispaikkoja on alueella useita, niistä mainittakoon Herttoniemen metroasema, Erätori, Leikkipuisto Herttoniemi sekä Roihuvuoren kirjasto ja koulu. Tärkeät virkistytymispaikat sijoittuvat Länsi-Herttoniemen viheralueille, Kivinokkaan ja tasaisesti koko Herttoniemenrannan ja Roihuvuoren rantaosuudelle. Kysyttäessä tulevaisuuden uusista potentiaalisista kohtaamispaikoista vastaajat sijoittivat viheralueille paljon karttamerkintöjä. Eniten merkintöjä kohdistui leikkipaikka Tuhkimoon, Herttoniemen kartanopuistoon, leikkipuisto Herttoniemeen sekä Herttonie-

men liikuntapuistoon, myös Herttoniemenranta sai useita merkintöjä. Lisäksi esimerkiksi Herttoniemen metroasema, Roihuvuoren ostoskeskus ja Erätori nähtiin potentiaalisina uusina kohtaamispaikkoina.

Vastaukset kysymykseen mitä alueella pitäisi korjata painottuivat uusien roska-astioiden sijoittamiseen, penkkien kunnostamiseen ja penkkien määrän lisäämiseen. Viheralueiden siistimistä toivottiin Herttoniemenrantaan, Herttoniemen metroaseman pohjoispuolella sijaitseviin viheralueisiin ja Roihuvuoren ranta-alueille, eli Porolahdenpuistoon ja Strömsinlahdenpuistoon. Turvattomia paikkoja merkattiin kartalle melko paljon. Turvattomuus koettiin johtuvan mm. autojen ylinopeuksista, päihteidenkäytöstä, talvikunnossapidon ongelmista, sotkuisuudesta ja valaistuksen puutteesta. Suurin osa turvattomuuteen liittyvistä karttamerkinnoista sijoittui Herttoniemen metroaseman läheisyyteen.

Aluesuunnitelmasta poiketen kaupunkivisio-verkkokyselyssä Kivinokka oli rajattu siirtolapuutarhaa ja kartanon aluetta lukuun ottamatta kyselyalueen ulkopuolelle. Kivinokan aluetta käsiteltiin vuorovaikutteisesti Kivinokan osayleiskaavaa laadittaessa (2011-2014), jolloin asukkaat ja muut sidosryhmät saattoivat osallistua kaavoitukseen sen eri vaiheissa muun muassa verkossa, avoimessa keskustelutilaisuudessa ja kommentoimalla kaavaluonnosta ja -ehdotusta.

Lisäksi Herttoniemen aluesuunnitelman aineistona käytettiin muuta vuorovaikutteisesti kaupunkilaisilta kerättyä aineistoa alueeseen liittyen. Vuoden 2018 lopussa Helsingin kaupungin asukkailla oli mahdollisuus antaa ideoita ja ehdotuksia kaupungin kehittämiseen osallistava budjetoinnin verkkopalvelun kautta. Herttoniemeä koskevia ehdotuksia tarkasteltiin myös osana tätä työtä. Annetut ehdotukset koskivat muun muassa alueen puistojen ja leikkipaikkojen kunnostustarpeita, sekä penkkien, roska-astioiden ja valaistuksen lisäystoiveita. Helsingin yleiskaavan (2015) sekä vuonna 2017 toteutetun Kansallisen kaupunkipuisto verkkokyselyn vuorovaikutusaineistoa hyödynnettiin myös. Aineistojen perusteella kaupunkilaiset kokevat tärkeäksi erityisesti Länsi-Herttoniemen viheralueet ja niiden säilyminen. Kansallisen kaupunkipuisto karttakyselyssä karttamerkintöjä kohdistui runsaasti Kivinokan alueelle, Länsi-Herttoniemen selänteen metsiin, Herttoniemen rannan ja kartanon alueelle sekä Roihuvuoren puisto- ja ranta-alueille, jotka koettiin mm. tärkeiksi, helsinkiläisyyttä ilmentäviksi, säilytettäväksi alueiksi.

3. Luonnos

3.1 Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Aluesuunnitelman luonnosvaiheessa järjestettiin kaksi kaikille kaupunkilaisille avointa työpajaa sekä verkkokomentointimahdollisuus KerroKantasi – verkkopalvelussa. Asukastilaisuudet järjestettiin marraskuussa 2018 Roihuvuorella ja Herttoniemenrannassa. Tilaisuuksista tiedotettiin useissa eri kanavissa, mm. Helsingin kaupungin verkkosivuilla ja Helsingin kaupunkiympäristön Facebook-sivuilla. Lisäksi Herttoniemen alueen talouksiin lähetettiin kutsu tilaisuuteen postitse ja alueen sidosryhmät kutsuttiin tilaisuuteen sähköpostin välityksellä. Työpajoihin osallistui yhteensä noin 120 kaupunkilaista. KerroKantasi –palvelussa luonnosaineistoon saatiin yhteensä 142 kommenttia. Lisäksi palautetta luonnoksesta saatiin mm. kaupungin palautejärjestelmän sekä sähköpostin kautta asukkailta ja järjestöiltä.

Vuorovaikutustilaisuuksissa ja verkkokommentoinnissa kaupunkilaisilla oli mahdollisuus kommentoida aluesuunnitelman lähtökohtia ja suunnitelman sisältöä. Tilaisuuksien ja verkossa saadun palautteen pohjalta luonnoksen sisältöä tarkennettiin ja muokattiin mahdollisuuksien mukaan. Suunnitelmaan palautteen pohjalta tehdyt muutokset on kuvattu kappaleessa 3.3.

3.2 Yhteenvedo luonnosvaiheessa saadusta palautteesta

3.2.1 Asukastilaisuudet

Tilaisuuksissa järjestettyjen työpajojen välityksellä kerättiin palautetta alueen puistoihin, reitistön kuntoon ja luontoon liittyen. Puistojen kohdalla osallistujia pyydettiin kertomaan miksi ja mitä puistoja he käyttävät, ja onko puistoissa kunnostus tai korjaustarpeita. Reitistöön liittyen kerättiin osallistujien havaintoja katujen ja reittien tilasta sekä missä olisi mahdollisesti kunnostus- tai korjaustarpeita. Luontoon liittyen pyydettiin kartalle merkittävien alueita ja kohteita, joilla mieluiten liikutaan ja miksi, samalla pohdittiin lähiympäristön arvoja. Työpajassa nousi esiin mm. Herttoniemen omaleimaisuus ja henki, sekä se miten tärkeä osa sitä luonto, puistot ja alueen nykyinen rakenne ovat. Erityisesti metsäiset alueet, selänneet ja rannat nousivat esille asukkaille tärkeinä paikkoina. Alueen vanha historia ja siihen liittyvät niityt koettiin myös merkittäväksi.

Herttoniemen viheralueiden monimuotoisuus koettiin tärkeäksi. Alueen puistojen ja niittyjen kunnostamistarvetta tuotiin monen kohteen kohdalle esille. Toisaalta, osaan alueista toivottiin jätettävän myös luonnontilantuntua esim. luontaisen kasvillisuuden ja vähäisen valaistuksen keinoin. Puistoihin toivottiin paikoitellen myös lisää virikkeitä ja kalusteita oleskelua varten. Roska-astioita, valaistusta ja levähdyspenkkejä toivottiin yleisesti alueelle lisää, ehdotettiin myös julkisten vessojen sijoittamista puistojen yhteyteen. Uudenalaista toimintaa voisi myös mahdollistaa puistoissa, esim. tori tai -kirpputoripäiviä, sijoittamalla puistoihin toripenkkejä. Keskusteluissa korostettiin myös alueen nykyisen rakenteen omaleimaisuutta ja tuotiin esiin, että täydennysrakentamista ei toivota lisää alueelle. Täydennysrakentamista toivottiin sijoitettavaksi Herttoniemen yritysalueelle, jotta Herttoniemen asuinalueiden nykyinen väljä ja puistomainen rakenne säilyisi.

Alueen katujen kuntoa ja rakennetta haluttaisiin kehittää erityisesti pyöräilyn kannalta toimivampaan ja turvallisempaan suuntaan. Esiin nousi sekä auto- että pyöräliikenteen ajonopeudet, jotka koettiin liian korkeiksi. Myös pysäköintiä ja sen tilan tarvetta kommentoitiin. Kehitettäviä reittiosuuksia olivat Porolahdenpuron ja Länsi-Herttoniemen pääreitit. Toivottiin myös lyhyempiä esteettömiä reittejä Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren selännealueille. Reiteille toivottiin lisää penkkejä ja nykyistä parempia opasteita.

Herttoniemen asukkaat arvostavat omaa asuinaluettaan erityisesti sen tarjoamien viherympäristöjen ja hyvien ulkoilumahdollisuuksien takia. Alueen metsissä vietetään aikaa; marjastetaan, sienestetään, tutkitaan luontoa ja leikitään. Osallistujien kommentoissa painottui olemassa olevien metsien luonnontilaisuuden vaaliminen, joka mahdollistaisi monimuotoisen kasvillisuuden ja eläinlajiston säilymisen. Huolta kannettiin myös virkistymetsien kulumisesta. Maiseman aukaisemiselle ei koettu tarvetta, sillä maisema on luontaisesti metsäinen. Nurmikenttien sijaan toivottiin niittymäisiä avoimia tiloja. Pientä rakentamista, kuten esiintymislava Kirsikkapuistoon, ehdotettiin, muuten uudistus- ja kunnostustarpeet koskivat lähinnä roska-astioita, levähdyspenkkejä ja opasteita.

Asukastilaisuuksien kuvaus, niissä käytetyt menetelmät ja niistä saadut tarkemmat tulokset ja palaute on esitetty raportin liitteenä (liite 2).

Osallistujia pyydettiin antamaan palautetta joulukuun asukastilaisuuksista sähköisesti tai printattulla lomakkeella. Vastanneiden mukaan osallistujat saivat tilaisuudessa hyödyllistä tietoa ja heille jäi tunne, että heidän mielipiteensä vaikuttaa suunnitteluun. Tilaisuudet mahdollistivat ajatusten vaihtoa kaupungin työntekijöiden ja muiden kaupunkilaisten kanssa, ja tämä koettiin molemmissa tilaisuuksissa antoisaksi.

3.2.2 Verkkokomentointi

Aluesuunnitelman luonnos oli KerroKantasi-palvelussa nähtävillä 10.9.-9.10.2019 välisen ajan. Luonnosvaiheen verkkokomentoinnissa saatiin yhteensä 142 kommenttia. Palautetta saatiin erityisesti Herttoniemen metsäisten alueiden luonnon- ja maisemanhoitoon liittyen.

Luonnosvaiheen kyselyssä oli omina sivuinaan yleinen esittelysivu, aluesuunnitelman raporttiluonnos ja aluekortit. Kullakin sivulla oli avoin kommentointimahdollisuus. KerroKantasi-kyselyä ja siihen jätettyjä kommentteja voi tarkastella tarkemmin KerroKantasi-palvelussa osoitteessa <https://kerrokantasi.hel.fi/herttoniemenaluesuunnitelma>.

3.2.3 Järjestöjen palautteet

Verkkokyselyn lisäksi palautetta saatiin sähköpostilla ja kirjeinä kaupungin kirjaamoon. Järjestöiltä kirjeitä saatiin kaksi: Herttoniemi-seura ry:ltä, ja yhteinen kirje Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä, Helsingin lintutieteellinen yhdistys Tringa ry:ltä ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:ltä. Molempien kirjeiden palaute koski erityisesti Herttoniemen metsäisten alueiden luonnon- ja maisemanhoitoa.

3.3 Vastineet luonnosvaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin

Yleisiin alueisiin liittyvät palautteet

Yleisten alueiden kalusteisiin, varusteisiin ja rakenteisiin liittyen tuli useampia palautteita. Opastusta toivottiin kehitettävän. Reittiopastuksen lisäksi toivottiin myös opastauluja alueen historiasta, luontoarvoista ja luonnonhoidon menetelmistä. Ulkoilualueille toivottiin uusia yleisövessoja ja Kivinokan nykyisiä yleisövessoja toivottiin kunnostettavan. Ulkoilualueille toivottiin isompia ja uusia jäteastioita sekä levähdyspaikkoja.

Metsä- ja puustoisien verkoston epäjatkuvuuskohtien vahvistamista pidettiin palautteissa hyvänä asiana. Vihersiltaa kannatettiin useassa palautteessa.

Roihuvuoren selännemetsä ja Hiidenkirnujen metsä toivottiin nostettavan paremmin esiin merkittävänä Roihuvuoren vetovoimatekijänä ja arvokkaana metsäalueena.

Monipuolisempaa kasvillisuuden ja erilaisten katupuiden käyttöä ja kotimaisten puulajien käyttöä toivottiin.

Vastine

Opastuksen kehittäminen on mukana toimenpidetarpeena aluesuunnitelmassa. Opastauluja alueen arvoista ja hoitotavoista on kaavailtu esim. Länsi-Herttoniemen selännemetsän alueelle.

Opastuksen kokonaisvaltainen, alueellinen suunnittelu on lisätty erilliseksi jatkosuunnittelutarpeeksi. Mallina toimii keskuspuiston uusi opastesuunnitelma. Uusille levähdyspaikoille ja jäteas-
tioille tarkastellaan sopivia paikkoja ulkoilualueiden jatkosuunnittelussa. Kaupunki on laatimassa yleistä linjausta yleisövessoihin liittyen. Myös Herttoniemen ja Kivinokan tilanne selvitetään sen yhteydessä.

Metsä- ja puustoisien verkoston epäjatkuvuuskohtien vahvistamisesta huolehditaan jatkosuunnitelussa. Vihersillan rakentamisen mahdollisuutta tutkitaan alueiden jatkosuunnittelun yhteydessä. Vihersiltaa ei ole priorisoitu hankkeeksi, mutta sen tai muun vaihtoehdoisen ekologisen yhteyden kehittämistä voidaan tutkia alueen jatkosuunnittelussa.

Roihuvuoren metsän luontoarvot on otettu tarkemmin esiin suunnitelluissa hoitotoimenpiteissä. Hiidenkirnujen metsän kohdalla tarkastellaan mahdollisuutta kehittää reittien talvikunnossapitoa.

Alueella on jo hyvin monipuolista kasvillisuutta, joka koostuu vaihtelevasta luonnon- ja kulttuuri-
kasvillisuudesta. Kasvillisuuden ja katupuuston monimuotoisuutta tullaan vaalimaan jatkossakin. Kasvillisuuden monipuolisuuden vaaliminen ja edelleen kehittäminen huomioidaan esim. Sorsavuorenpuiston hankkeessa ja Herttoniemen yritysalueen verkostotavoitteisissa esitetyissä monilajisen katuistutusten kehittämisessä. Jatkoselvitystarve kulttuurikasvillisuuden inventoinnista ja kehittämissuunnitelmasta Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren osalta on kirjattu jo aluesuunnitelman luonnokseen.

Liikenteeseen, katuihin ja reitteihin liittyvät palautteet

Nopean pyöräilyn, maastopyöräilyn ja kävelyn reittejä toivottiin eroteltavaksi.

Katualueiden talvikunnossapitoon toivottiin parannuksia.

Uusia, suurempia jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä toivottiin Roihuvuoren selännemetsään.

Reittien valaistusta toivottiin välttävän tai tehtävän hillitysti lepakkoalueiden kohdalla.

Kivinokan reitistöä toivottiin kehitettävän esteettömyys huomioiden.

Ajoneuvoliikenteen edellytyksiä toivottiin parannettavan Herttoniemen yritysalueella.

Kipparvuoren kohdalle toivottiin asemakaavan mukaista laituriyhteyttä Amiraali Cronstedtin torilta Hitsaajankadun suuntaan.

Vastine

Nopean pyöräilyn, maastopyöräilyn ja kävelyn reittien erottaminen toteutuu osittain uuden baanaosuuden ja Herttoniemen yritysalueen reittien kehittyessä. Maastopyöräilyreitistä on tekeillä pilottihanke keskuspuistoon. Siitä satujen kokemusten pohjalta voidaan tarkastella mahdollista maastopyöräreittiä myös Herttoniemeen. Reitin tavoitteena olisi ohjata kulutusta sallituille alueille.

Katualueiden talvikunnossapidon osalta suunnitelmassa on osoitettu muutoksia mm. Mäenlaskijantielle.

Roihuvuoren selännemetsän reiteille on esitetty parantamistoimenpiteitä aluesuunnitelman hankkeessa Jalankulun ja pyöräilyn raittien parantaminen. Reittien parantaminen tehdään hankeohjelman mukaisesti olevaan maastoon sovittaen.

Lepakkoalueet huomioidaan valaistuksen suunnittelussa.

Esteettömyys huomioidaan reittien suunnittelussa.

Ajoneuvoliikenteen tilanne helpottuu, kun Itäväylän remontti valmistuu.

Kipparlahden laituriyhteys toteutetaan siihen liittyvän korttelialueen toteutuksen yhteydessä.

Kulttuuriympäristöön liittyvät palautteet

Kulttuuriympäristöihin liittyviin teksteihin ja karttojen aluerajauksiin toivottiin tarkennuksia. Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren asuinalueille toivottiin yleisten alueiden ja pihojen suojelutarpeen tarkastelu sekä kasvillisuusinventointi ennen asemakaavojen laatimista

Kivinokan aluetta toivottiin kehitettävän kulttuuriympäristön arvoja painottaen.

Vastine

Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren kulttuurivaikutteisen kasvillisuuden inventointi ja kehittämissuunnitelma on kirjattu jatkoselvitystarpeeksi jo aluesuunnitelman luonnoksessa.

Kulttuuriympäristöön liittyvät teemakarttojen merkinnät ja aluerajaukset on tarkennettu ja tekstejä täydennetty. Maisemakulttuuriin liittyvä teemakartta on lisätty raporttiin.

Kivinokan alueen jatkosuunnittelussa huomioidaan alueen monet kulttuuri- ja luontoarvot. Kivinokan viherkaavatyö käynnistynyt, lisätietoja osoitteesta: <https://kartta.hel.fi/Applications/hanke/showplan.aspx?sour=haku&id=2017-002742&map=yes>

Aluekortteihin liittyvät palautteet

Aluekorteissa toivottiin nostettavan paremmin esiin luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja hoitotoimenpiteiden välttämistä metsäalueilla. Monimuotoisuuteen liittyviin tavoitteisiin ehdotettiin tarkennuksia.

Aluekorttien maisema-alueiden rajauksiin ja nimiin toivottiin tarkennuksia.

Vastine

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on nostettu paremmin ja tarkemmin aluekorttien tavoitteissa esiin. Luonnonhoidon toimenpiteitä on määritelty luvussa 3.3.3, jossa korostetaan suuren osan Herttoniemen metsäalueista jäävän hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle.

Aluekorttien maisema-alueiden rajaukset ja nimet on tarkistettu ja päivitetty suunnitelmaan.

Hankkeisiin liittyvät palautteet

Mäenlaskijantien ja Hiihtomäenpuiston hankkeesta toivottiin luovuttavan useassa palautteessa. Alueen toivottiin säilyvän nykyisellään. Hankkeessa määriteltyä uutta reittiyyhteyttä ei nähty tarpeellisena, koska Mäenlaskijanpuisto toimii jo yhteytenä Herttoniemen metroaseman suunnalta Länsi-Herttoniemen selännemetsään.

Jalankulun ja pyöräilyn raittien parantamiseen ehdotettiin kevyempiä toimenpiteitä. Raittien parantamiseen nähtiin myös liittyvän riskejä luontoarvojen heikkenemisestä. Killingholman kävelysilta nähtiin riskinä vesilinnuston kannalta. Kivinokan ja Mölylän metsien läpi linjattu uusi reittiosuus toivottiin poistettavaksi.

Länsi-Herttoniemen pienten kalliopuistojen parantamista kiitettiin muutamassa palautteessa. Kalliopuistoille toivottiin myös valaistusta ja koira-aitausta.

Japanilaisvaikutteisen puiston parantamista kiitettiin ja toivottiin myös sinne johtavien reittien kehittämistä. Puistoon toivottiin myös teemaan sopivia leikkivälineitä tai vastaavasti japanilaisten vaikutteiden jatkamista myös leikkipaikka Tuhkimoon.

Sorsavuorenpuiston hanketta kiitettiin useassa palautteessa. Puistoon ehdotettiin uutta koira-puistoa. Pulkkamäki toivottiin säilytettävän. Lampi toivottiin kunnostettavaksi. Kasvillisuuden toivottiin painottuvan jatkossa kotimaisiin hyötykasveihin sekä pölyttäjiä hyödyttäviin kasvilajeihin. Herttoniemenrantaan toivottiin Sorsavuorenpuiston rinnalle lisää hankkeita, mm. Kipparvuorelle uutta reittiä ja Hitsaajankadulle katuvihreää.

Länsi-Herttoniemen vanhojen huvila-alueiden pihapiirien niittyjen ja kulttuurikasvillisuuden ennallistaminen sai pääosin kannatusta. Toisaalta puiden poistoa niittyjen ennallistamiseksi vastustettiin muutamassa kommentissa. Vieraslajit olivat myös huolen aiheena vanhojen pihapiirien osalta.

Fastholman kohdalla sijaitsevaa kaupungin lumenvastaanottoa ja Staran varikkoa toivottiin siistittäväksi ja sinne johtavaa ajoreittiä turvallisemmaksi. Fastholman sorateiden kunnostustarve nostettiin esiin.

Strömsinlahdenpuistoa toivottiin kehitettäväksi ja kunnostettavaksi.

Kipparvuorelle toivottiin selkeämpiä reittejä herkän kalliokasvillisuuden kulumisen ehkäisemiseksi.

Vastine

Palaute on huomioitu, ja Mäenlaskijantien ja Hiihtomäenpuiston hanke on jätetty pois. Hanke voi olla ajankohtainen seuraavalla aluesuunnittelun suunnittelukaudella, vahvistamaan Herttoniemen yritysalueen uusien asuinalueiden ja Länsi-Herttoniemen selännemetsän välistä yhteyttä.

Jalankulun ja pyöräilyn raiteiden parantamisen yhteydessä on tarkoitus tehdä vain raiteiden turvallisuuden kannalta välttämättömät rakentamisen ja luonnonhoidon toimenpiteet. Vaikutukset vesilinnustoon arvioidaan Killingholman kävelysillan jatkosuunnittelussa.

Kivinokan ja Mölylän metsien läpi kulkee jo hoidettu reitti, reiteille ei osoiteta uusia toimenpiteitä.

Länsi-Herttoniemen pienten kalliopuistojen parantamista suunnitellaan RKY-alueen arvojen mukaisesti. Uutta valaistusta ei ole tarkoitus tuoda kalliopuistoihin. Koira-aitausta ei voida toteuttaa kallioiseen maastoon asuinalueen keskelle.

Japanilaisvaikutteiseen puistoon johtavia reittejä voidaan kehittää mm. uusien opaskylttien avulla. Puistoon ei ole suunnitteilla leikkivälineitä, mutta teeman jatkamista leikkipaikka Tuhkimoon voidaan tutkia leikkipaikan jatkosuunnittelussa.

Sorsavuorenpuistoa koskevia palautteita voidaan tarkastella seuraavassa suunnitteluvaiheessa, eli puistonsuunnittelun yhteydessä. Sorsavuorenpuiston hankkeen laajuus kompensoi hankkeiden vähyyttä Herttoniemenrannassa. Herttoniemenrannassa on myös jo toteutettu viheralueiden kunnostusta, mm. Tuorinniemen leikkipuisto. Jatkoselvitystarpeena aluesuunnitelman luonnokseen on jo kirjattu Herttoniemenrannan korttelipuistojen jatkumon hoito- ja kehittämissuunnitelma (Margareetanpuisto, Sisselenpuisto ja Kerttulipuisto).

Länsi-Herttoniemen vanhojen huvila-alueiden pihapiirien niittyjen ja kulttuurikasvillisuuden ennallistaminen on nostettu suunnitelmaan jatkoselvitystarpeesta hankkeeksi. Ennallistettavat niityt ovat pienialaisia, puiden poisto ei uhkaa metsä- ja puustoisen verkoston ekologisia yhteyksiä. Niittyjen ennallistaminen lisää luonnon monimuotoisuutta ja nostaa esiin alueen kulttuuriarvoja.

Fastholmassa sijaitsevaa kaupungin lumenvastaanottoa ja Staran varikkoa, sekä sinne johtavaa ajoreittiä koskeva suunnittelu on jo käynnistynyt erillisenä hankkeena.

Strömsinlahdenpuiston kehittäminen on liitetty aluesuunnitelmassa mukaan Strömsin kartanpuiston jatkoselvitys- ja suunnittelutarpeeseen.

Kipparvuoren kallioreittien ja Kipparlahden laituriyhteyden kehittäminen on nostettu hanke-ehdotukseksi. Kipparlahden laituriyhteys on lisätty myös yleisten alueiden kehittämistavoitteisiin kartamerkinnällä kehitettävä reitti.

Luonnon- ja maisemanhoitoon liittyvät yleiset palautteet

Suurin osa saadusta palautteesta liittyi luonnon- ja maisemanhoitoon ja luontoarvojen vaalimiseen metsäisillä alueilla. Palautteissa toivottiin metsien luonnon monimuotoisuuden parempaa huomioimista, vähemmän hoitotoimenpiteitä metsäalueille, enemmän luonnontilaista metsää ja suurempaa osaa metsäalueista hoitoluokkaan C5, arvometsä. Palautteissa toivottiin myös vieraslajien torjunnan tarkempaa huomioimista.

Lahtien luonnonsuojelun alueiden ulkopuolella sijaitseviin ruovikoihin toivottiin lisää aukotusta luonnonsuojelullisin perustein.

Lisäksi palautteissa tuli esille monia tarkkoja, kuviokohtaisia kommentteja metsäalueiden luontoarvoista.

Vastine

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja luontoarvojen vaaliminen on nostettu luonnon- ja maisemanhoidon tärkeimmäksi tavoitteeksi. Aluesuunnitelman luonnon- ja maisemanhoitoa käsittelevät osuudet on muotoiltu uudelleen, niin että tämä tulee paremmin esille. Myös luonnon- ja maisemanhoidon toimenpidetarpeiden ja uusien hoitoluokkien kartat on päivitetty.

Luontoarvojen vaalimista käsittelevässä luvussa on korostettu sitä, että luontoarvoja sijaitsee runsaasti myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolella. Luonnonhoidon toimenpiteet kohdistetaan pääosin reittien, liikennealueiden ja tonttien turvallisuuteen liittyville reuna-alueille. Suuri osa metsistä jää hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle ja saa kehittyä luonnontilaisena.

Hoitoluokkien rajaukset on tehty tarkemmalla tasolla kuin luontotietojärjestelmän rajaukset. Luontotietojärjestelmässä aluerajaukset koskevat yksittäisiä inventoituja tietoja tai arvoja. Arvometsän aluerajaukseen pyritään ottamaan mukaan vain metsien luontoarvojen arvotihentymät. Siksi arvometsien hoitoluokkaan on osoitettu vain osa luontotietojärjestelmän aluerajauksista. Myös arvometsäluokan ulkopuolella metsiä hoidetaan hienovaraisilla toimenpiteillä luontoarvo huomioiden.

Haitallisten vieraslajien torjuntaan kiinnitetään erityistä huomiota jatkosuunnittelussa ja hoitotoimenpiteissä. Jatkoselvitys- ja muut suunnittelutarpeet -kappaleeseen lisättiin vieraslajikartoituksen ja vieraslajien torjunnan suunnitelman laatiminen.

Lahdille ei osoiteta aluesuunnitelmassa uusia ruovikon aukotukseen ruoppaustoimenpiteille luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle. Luonnonsuojelullisin perustein tehtävät ruoppaustoimenpiteet määritellään luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa.

Kuviokohtaiset kommentit tarkastellaan seuraavalla suunnittelutasolla eli luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmassa. Se laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden ja asukasjärjestöjen kanssa. Sen yhteydessä on mahdollista vielä kommentoida kuviokohtaisia tietoja ja toimenpiteitä.

Luonnon- ja maisemanhoidon vastineet alueittain

Suunnitelmaan on runsaan palautteen pohjalta täydennetty ja muutettu luonnon- ja maisemanhoitoon liittyviä seikkoja sekä aluekortteihin kirjattuihin vaalittaviin erityispiirteisiin ja tavoitteisiin että osa-alueittain määriteltyihin luonnon- ja maisemanhoidon tavoitteisiin. Palautteen pohjalta muutetut asiat on koottu tähän alueittain.

Länsi-Herttoniemen selännemetsä

- Lisätty metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja metsän tunnun vaaliminen selännemetsiä koskevaksi yleiseksi metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteeksi sekä aluekorttiin kirjatuksi tavoitteeksi.
- Tarkennettu aluekorttiin mäntyjen ja jalopuiden suosimisen liittyvän rantareitin varrella sijaitseviin maisemapuihin, ei laajempiin metsäalueisiin.
- Osa-alueen Saunalahden ruovikko nimi on päivitetty muotoon Saunalahden ruovikko ja rantametsä.

- Fastholman lehtojen luontoarvojen vaaliminen lisätty vaalittavaksi erityispiirteeksi.

Länsi-Herttoniemi

- Metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteissa täydennetty säilytettävien yhteyksien osalta myös niiden laatutavoite: mahdollisimman monimuotoinen.

Roihuvuoren selännemetsä

- Hoitotoimenpiteet on määritelty kohdistettavaksi reittien varsille ja tonttien reunoille.
- Lisätty metsäluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja metsän tunnun vaaliminen selännemetsiä koskevaksi yleiseksi metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteeksi sekä aluekorttiin.
- Aluekortin metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteisiin täydennetty: "Monipuolisen puuston lajivalikoiman vaaliminen." Männyn vaaliminen kallioalueiden ja selänteiden pääpuulajina säilytetty alueelle tyypillisenä ominaisuutena.

Kivinokka

- Kivinokkaan toivottiin vain hienovaraisia hoitotoimenpiteitä ja vieraslajien torjuntaa. Kivinokan vanhojen metsien toivottiin saavan kehittyä luonnontilaisina. Palaute on linjassa suunnitelman sisällön kanssa, Kivinokkaan ei osoiteta järeitä hoitotoimenpiteitä, ainoastaan yksittäisten puiden poistoa, joka liittyy reittien turvallisuuteen ja Kulosaaren kartanopuiston historiallisiin näkymälinjoihin.

Herttoniemen ja Strömsin kartanopuistot ja Porolahdenpuisto

- Luonnon- ja maisemanhoidon tavoitteet osa-alueittain -lukuun lisätty: Rantalehtoja ylläpidetään mahdollisimman luonnontilaisina.
- Metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteissa aluekorttiin täydennetty: "Rakenteeltaan monimuotoiset, luonnonmukaiset lehdot huomioidaan."

Muut metsäalueet

Laskettelurinteen hoitamista niittynä ja ylärinteen kehittämistä ketomaisena toivottiin useassa palautteessa. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan aluetta, hoidon kehittämistä yhteistyössä keskustellaan.

Aluesuunnitelman tekniset yksityiskohdat

Aluesuunnitelman teknisiin yksityiskohtiin, kuten karttojen esitystapoihin ja lähdeviittauksiin saatiin korjaavaa palautetta. Karttapalveluun viittaavaa linkkiä toivottiin täsmennettävän.

Vastine

Palaute on huomioitu, tarpeelliset korjaukset karttoihin ja teksteihin on tehty. Karttapalvelun linkki viittaus säilytetään viittauksena päälinkkiin, koska eri karttatasojen linkit muuttuvat nopeammin kuin päälinkki.

Aluesuunnittelun prosessi

Palautteissa toivottiin pidempää kommentointiaikaa ja tarkempia tietoja luonnonhoidon kuvioista.

Vastine

Palaute on huomioitu, palautteen antoaikaa pidennettiin. Jatkossa aluesuunnitelmien nähtävillä-oloaika tulee olemaan neljä viikkoa.

Kuviokohtainen toteutustason luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelma laaditaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa aluesuunnitelmassa esitettävien tavoitteiden mukaisesti. Suunnitelma laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden ja asukasjärjestöjen kanssa. Sen yhteydessä on mahdollista kommentoida kuviokohtaisia tietoja ja toimenpiteitä.

Aluesuunnitelmaan kuulumattomat aihepiirit

Palautteissa kommentoitiin myös aluesuunnitelmaan kuulumattomia aihepiirejä, kuten luontotietojärjestelmän kattavuutta, uusia rauhoitettavia alueita, maankäyttöä, kaupunkipyöräverkostoa, baanaverkostoa, vesiväyliä ja vesijoukkoliikennettä. Lisäksi kommentoitiin suunnittelualueen ulkopuolelle sijoittuvia asioita, kuten Kulosaaren siltaa.

Vastine

Aluesuunnitelmaan kuulumattomien aihepiirien ja suunnittelualueen ulkopuolella olevien asioiden osalta palautteet välitetään eteenpäin kustakin aihepiiristä vastaavalle taholle.

- Luontoselvitykset, luontotietojärjestelmä ja rauhoitettavat alueet → Ympäristöpalvelut
- Maankäyttö → Asemakaavoitus
- Vesijoukkoliikenteen ja mahdollinen uuden väylän perustaminen kuuluu merelliseen strategiaan → Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala
- Kaupunkipyöräverkoston kehittäminen → HSL
- Baanalinjaus Itäväylän kohdalla on määritelty jo aiemmillä suunnittelutasoilla. Suunnittelu vuoden 2020 aikana. Lisätietoja: Heidi Piironen, projektinjohtaja, 09 310 12137, heidi.m.piironen@hel.fi

4. Suunnitelma

Täydentyä KerroKantasi-verkkokyselyn jälkeen...

4.1 Suunnitelman valmistuminen

Luonnosvaiheessa saadun palautteen perusteella viimeistelty aluesuunnitelma oli KerroKantasi-palvelussa nähtävillä xx.xx – xx.xx.20xx välisen ajan. Valmista suunnitelmaa oli mahdollista kommentoida palvelussa. Suunnitelmaa kommentoi yhteensä xx kaupunkilaista, jotka jättivät yhteensä xxx kommenttia. KerroKantasi-palvelun lisäksi kommentteja valmiista suunnitelmasta tuli xx kautta.

4.2 Yhteenveto suunnitelmasta saaduista kommentteista

Valmiista aluesuunnitelmasta jätetyt kommentit koskivat erityisesti xx...

KerroKantasi-kyselyä ja siihen jätettyjä kommentteja voi tarkastella KerroKantasi-palvelussa osoitteessa <https://kerrokantasi.hel.fi/>

4.3 Vastineet suunnitelmavaiheessa saatuun palautteeseen aihepiireittäin

LIITTEET

LIITE 1: Verkkokyselyn yhteenveto

LIITE 2: Asukastilaisuuden yhteenveto